

Remissvar - Börja med barnen! Följa upp hälsa och dela information för en god och nära vård (SOU 2021:78)

Logopedförbundet tackar för möjligheten att ta del av och ge feedback på rubricerad utredning.

Logopedförbundet organiserar Sveriges logopeder och har i dagsläget cirka 2300 medlemmar, vilket är majoriteten av yrkeskåren. Förbundet är både intresseorganisation och fackförbund, och har ett ständigt ökande antal lokalföreningar som organiserar logopeder även på lokal nivå.

Yttrande

Logopedförbundet välkomnar utredningens förslag och stödjer de bedömningar som utredningen har gjort. Logopedförbundet vill dock understryka att aspekter som språklig och kommunikativ utveckling ej får glömmas bort i det fall det blir aktuellt med exempelvis ett utvidgat patientregister och fler kvalitetsregister, då dessa parametrar är starkt kopplade till barns psykiska hälsa.

Logopedförbundets ståndpunkter

- Vi anser att utredningens bedömningar och förslag är rimliga och nödvändiga.
- Vi vill understryka att data avseende språklig och kommunikativ utveckling bör värdesättas i framtida patient- och kvalitetsregister.
- Vi anser att det är av yttersta vikt att kunskapen och erfarenheten från mindre professioner, så som logopeder, värdesätts och används i de föreslagna förändringarna.

4.1 - Patientregister

Logopedförbundet är enigt med utredningen angående fördelen med Socialstyrelsens förslag om ett utvidgat patientregister, där även barns och ungas vårdkontakter inom primärvården men också öppenvården inkluderas. Detta innebär att andra yrkeskategorier så som logopeder kan komma att ingå i den grupp professioner som lämnar uppgifter till patientregistret. Detta öppnar i sin tur för en möjlighet till identifiering av välfungerande logopediska insatser samt en möjlighet att identifiera huruvida logopedisk vård bedrivs jämnt på nationell nivå.

Logopedförbundet delar även utredningens bedömning att det är problematiskt att uppgifter om vård bedrivna inom elevhälsan inte samlas in på nationell nivå. Dessa uppgifter behövs dels för att undvika bristande kvalitet, dels för att jämföra ut de regionala och lokala skillnader som förekommer idag. I dagsläget så ökar antalet logopeder inom elevhälsan i Sverige. Det är dock stora skillnader

nationellt, vilket riskerar skapa en ojämlikhet i den vård som erbjuds inom elevhälsan. Insamling av uppgifter från elevhälsan skulle kunna bidra till att minska denna ojämlikhet.

4.3 - Kvalitetsregister

Logopedförbundet delar utredningens uppfattning om att utveckling av stabila kvalitetsregister är en nödvändighet för att på ett smidigt och säkert sätt kunna följa upp barnens hälsa. Det är därmed av yttersta vikt att BHVQ:s och EMQ:s status som kvalitetsregister utreds än en gång och att fler aspekter tas i beaktande när beslut tas kring huruvida dessa två uppfyller kriterierna som krävs för att kallas kvalitetsregister. Vidare behöver ett fortsatt aktivt arbete med att öka anslutnings- och täckningsgrad bedrivs, vilket just nu gått i stå på grund av det beslut som togs av Ledningsfunktionen för Nationella Kvalitetsregister.

I BHVQ rapporteras idag de språkliga screeningar som görs på BVC, vilket redan har lett till kvalitetssäkrande åtgärder då felaktig användning av språkscreeningsformuläret upptäcktes och åtgärdades¹. Detta styrker nyttan av ett sådant registers varande.

4.4 och 4.5 - Informationsdelning

Logopedförbundet delar utredningens uppfattning om att det i dagsläget inte finns en nationell terminologi inom hälso- och sjukvården och att detta måste åtgärdas för att informationsdelning ska kunna ske friktionsfritt. Insatsområdet *enhetlig begreppsanvändning* bedöms som mycket prioriterat.

Vidare delar Logopedförbundet utredningens tankar om sammanhållen journalföring. Förutsättningarna för detta finns inte fullt ut idag och vi välkomnar att detta åtgärdas.

4.6 - Brister i dokumentation och informationsdelning

Logopedförbundet vill, precis som utredningen, understryka vikten av en god dokumentation och informationsdelning men vill särskilt belysa detta utifrån perspektivet patienter med stora kommunikativa svårigheter. Att förmedla information om sin fysiska och psykiska hälsa till en vårdgivare, under det korta besök som ofta erbjuds inom primärvården, är för många individer en enorm utmaning. Kommunikativa svårigheter kan generera att rätt information inte når vårdgivaren, varpå beslut om vård tas på felaktiga grunder. Att förutsättningar ges för god dokumentation och informationsdelning är därmed av största vikt för en patientsäker vård.

5 - Förslag och bedömningar

Baserat på den bakgrund och analys som presenterats anser Logopedförbundet att samtliga bedömningar och förslag som avser att öka förutsättningarna för utvecklingen av nationella register och en fungerande informationsdelning är rimliga och nödvändiga.

Förbundet önskar dock understryka behovet av att prioritera resurser i arbetet med att utveckla en nationell infrastruktur för tillgång till aggregerade hälsodata för barn och unga. För att säkerställa korrekt dokumentation och uppföljning av data som rör språklig utveckling bör logopeders involveras i detta arbete.

7 – Konsekvensanalys

Logopedförbundet instämmer i majoriteten av utredningens konsekvensanalyser, men vill göra ett tillägg gällande analysen för vårdens professioner.

7.9 Konsekvens för vårdens professioner

Här vill Logopedförbundet lyfta att de positiva konsekvenserna kommer endast att gälla de professioner som involveras i de föreslagna förändringarna. Det är därmed av yttersta vikt att

¹ Presentation om BHVQ av registerhållaren under NPO Dialog – barns och ungas hälsa 8 oktober 2021.

mindre professioner, så som logoped, också bereds plats i de förändringar som föreslås i denna utredning.

A handwritten signature in purple ink, appearing to read 'Kerstin Wiström', with a stylized, cursive script.

Kerstin Wiström
Förbundsordförande
Logopedförbundet